

שאלות לחזרה על מסכת סוכה

כיתה ה'

פרק א'

- א. מה דין סוכה הגבוהה עשרים אמה, לת"ק ולר"י, ומדוע ? ת. לת"ק פסולה מפני שצריכים שתהיה סוכת עראי, כי התורה אמרה "חג הסוכות תעשה שבעת ימים" – היינו סוכה עראית רק לשבעה ימים ולמעלה מעשרים אמה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלא קבע. ולר"י כשרה כי אין צריכים שתהיה סוכת עראי.
- ב. מה דין סוכה הנמוכה מ" טפחים, ומדוע ? ת. פסולה, כי נקראת דירה סרוחה, ואין דרך אדם לדור בדירה סרוחה.
- ג. מה דין סוכה שאין לה ג' דפנות, ומדוע ? ת. פסולה. מכיוון שכתוב בתורה בסכת בסכת בסוכות, שנים חסרים ואחד מלא, אחד בא ללמד על הסכך, ושלושה באו ללמד על ג' דפנות.
- ד. כמה טפחים צריך שיהיה בדופן השלישית, ומדוע ? ת. די בטפה, וזו הלכה למשה מסיני.
- ה. מה דין סוכה שחמתה מרובה מצלתה, ומדוע ? ת. פסולה, שאין זה נקרא סכך.
- ו. ומה הדין כשצלה וחמתה שוין למעלה בסכך ? ת. פסולה.
- ז. ומה הדין כשצלה וחמתה שווין למטה ? ת. כשרה, מפני שאם הצל והחמה שווים למטה אז וודאי למעלה הצל מרובה על החמה.
- ח. מה הפירוש "סוכה ישנה" ? ת. סוכה שנבנתה יותר משלושים יום לפני החג.
- ט. מה דין סוכה ישנה, לב"ש ולב"ה, ומדוע ? לב"ש פסולה, מפני שסוברים שצריך שהסוכה תהיה בנוייה לשם מצוות סוכה, והעושה סוכה יותר מל' יום לפני החג, בדר"כ אינו עושה לשם החג. משא"כ הבונה סוכתו בתוך ל' יום, בדר"כ בונה לשם מצוות סוכה. ולב"ה כשרה, מפני שלא מצריכים שתהא הסוכה בנוייה לשם מצוות סוכה.
- י. באיזה אופן מודים ב"ש לב"ה שסוכה ישנה כשרה ? ת. כשעשאה לשם חג.
- יא. מה דין סוכה שנעשתה תחת האילן, ומדוע ? ת. פסולה, מפני שזה כאילו עשאה בתוך הבית.
- יב. מדוע סוכה שבתוך הבית פסולה ? ת. משום שנאמר "בסכת" חסר ו', למעט סוכה שתחת הבית/האילן.
- יג. מה דין סוכה שעל גביה סוכה, ומדוע ? ת. פסולה, מפני שכתוב "בסכת תשבו" חסר, ובא למעט סוכה שתחת סוכה.

יד. באיזה אופן מודה ת"ק לר"י שסוכה שתחת הסוכה – כשרה ? ת. כשהתחתונה אינה יכולה להחזיק כלל את הכרים והכסתות של העליונה; מפני שהסכך התחתון אינו נחשב לסכך, ואין לסוכה ב' סככין אלא רק את הסכך של העליונה.

טו. באיזה אופן נחלקו ת"ק ור"י ? ת. כשהתחתונה יכולה להחזיק את הכרים והכסתות של העליונה ע"י הדחק; לת"ק: פסולה מכיוון שהעליונה נקראת סוכה (כי הרי סוכה צריכה להיות דירת ארעי), ולר"י: פסולה מכיוון שסובר שסוכה צריכה להיות דירת קבע, ומכיוון שאין העליונה ראוייה כ"כ לשימוש, ע"כ אין היא נקראת סוכה.

טז. מה דין סוכה שע"ג סוכה כשהתחתונה יכולה להחזיק בנקל את העליונה ? פסולה, שיש לה שני סככין.

יז. מה דין הפורש סדין ע"ג הסוכה מפני החמה או מפני הנשר, ומדוע ? ת. פסולה, משום שסדין הוא דבר שמקבל טומאה ואסור לסכך בו.

יח. מה דין הפורש סדין ע"ג הסכך או מתחתיו לנוי, ומדוע ? כשרה, משום שנחשב לחלק מהסוכה.

יט. מהו "קינוף" ? ת. 4 עמודים היוצאים מצדי המיטה ועליהם סדין פרוש.

כ. מה דין היושן בסוכה תחת הקינוף, ומדוע ? ת. לא יצא, משום שהקינוף נחשב אוהל והסדין חוצץ בינו לסכך.

כא. מהם "נקליטין" ? ת. שני עמודים אחד מראש המיטה ואחד מרגליה, ופורש עליה סדין משופע.

כב. מה דין הפורש סדין ע"ג הנקליטין, ומדוע ? כשרה, משום שאין בגגה טפח ולא נקרא אוהל.

כג. מה הפירוש "הדלה עליה" ? ת. הגביה עליה.

כד. מה דין הדלה עליה את הגפן וסיכך בה, ומדוע ? ת. אסור, משום שאין מסככין בדבר המחובר לקרקע.

כה. מנין שאין מסככין בדבר המחובר לקרקע ? ת. שנאמר "באספך מגרנך ומיקבך". – בתלוש הכתוב מדבר.

כו. מה דין הדלה עליה את הגפן, אבל רוב הסכך כשר ? ת. כשרה.

כז. מה דין הדלה עליה את הגפן, וקצצה ? ת. כשרה ובלבד שינענע את הגפן, משום תעשה ולא מן העשוי.

כח. באלו ב' דברים לא מסככים ? ת. בדבר שאינו גידולי קרקע, ובדבר שמקבל טומאה.

כט. מהו דבר המקבל טומאה ? ת. כלים ובגדים.

ל. מהו דבר שאין גידולו מן הארץ ? ת. כגון: עורות של בהמה וברזל.

לא. האם מותר לסכך בחבילי קש וחבילי זרדים, ומדוע ? ת. אסור, גזירה שמא יבוא אדם מן השדה עם

חבילות הקש והזרדים, ויניחם ע"ג הסוכה ליבשם, ונמלך להשאירם שם לסיכוך, וה"ז "תעשה ולא מן העשוי".

לב. באיזה אופן מותר לסכך בחבילי קש וזרדים ? כשהתירם.

לג. הסברו! "זכולין כשרות לדפנות". ת. כל פסולי הסכך שהזכרנו בפרק (- כל דבר המקבל טומאה ושאינ גידולו מן הארץ) כשרים לדפנות, מפני שהפסוק "חג הסוכות תעשה לך באספך מגרנך ומיקבך", עוסק בסכך ולא בדפנות (שהרי מהמילה סוכה משמע שעוסקים בעניין הסכך ולא בעניין הדפנות).

לד. האם מותר לסכך בנסרים שרחבים ד' טפחים ? לא משום גזירת תקרה.

לה. האם מותר לסכך בנסרים שרחבים ג' טפחים ? כן, שלא גוזרים גזירת תקרה.

לו. ומה הדין בנסרים שרחבים בין ג' לד' טפחים ? מחלוקת. לרבי יהודה מותר שלא גזור גזירת תקרה, ולרבי מאיר אוסר, מפני שסובר שגוזרים גזירת תקרה.

לז. נתן עליה נסר רחב ד' טפחים, מה דין הסוכה ? ת. כשרה, ובלבד שלא ישן תחתיו.

לת. מה הפירוש "מעזיבה" ? ת. תקרה שעשויה מטיט או סיד.

לט. תקרה שאין עליה מעזיבה, האם כשרה לסוכה ? תשובה בטבלה.

לבית הלל	לבית שמאי	
מפקפק או נוטל אחת מבינתיים	מפקפק ונוטל אחת מבינתיים	לרבי יהודה
נוטל אחת מבינתיים ואינו מפקפק		לרבי מאיר
(שהרי סובר שנסרים בין ג' לד' טפחים פסולים לסיכוך משום גזירת תקרה, א"כ פקפוק אינו מועיל בכך, אלא חייב ליטול אחת מבינתיים ולהניח ביניהם סכך כשר).		

מ. האם מותר לסכך בשיפודין, ומדוע ? ת. לא, כי הם אינם גידולי קרקע.

מא. מה"פ "ארוכות המיטה" ? ת. רגלי המיטה.

מב. האם מותר לסכך בארוכות המיטה, ומדוע ? ת. לא, כי הם כלים המקבלים טומאה.

מג. באיזה אופן אם סיכך בארוכות המיטה או בנסרים, הסוכה תהיה כשרה ? ת. אם רוב הסכך כשר.

מד. החוטט בגדיש לעשות לו סוכה, מה דינה ומדוע ? ת. פסולה, משום "תעשה ולא מן העשוי".

מה. העושה דפנות מלמטה למעלה ונשאר ריווח ג' טפחים בינם לסכך, מה דין הסוכה ? ת. אם יש בדפנות גובה י' טפחים כשרה.

מו. המוריד דפנות מלמעלה למטה, ונשאר ריווח ג' טפחים בינם לסכך, מה דין הסוכה ? ת. לת"ק: אם יש ריווח

ג' טפחים בינם לקרקע פסולה. ולרבי יוסי: אם יש בדפנות גובה י' טפחים כשרה.

מז. מה הדין אם הרחיק את הדפנות מן הסכך ג' טפחים ויש אויר ביניהם ? ת. פסולה שא"א לומר דופן עקומה.

מת. מה הדין בבית שנפחת וסיכך על גביו, מה דינו, ומדוע? ת. אם יש ריוח של פחות מד' אמות בין הסכך לדפנות – כשרה, משום שאומרים "דופן עקומה".

מט. ומה הדין כשיש סכך פסול באמצע הסוכה? ת. פוסל בד"ט.

לסיכום!

הנידון	הדין	הטעם
אויר מהצד	פסול בג"ט.	שאינן אומרים דופן עקומה.
סכך פסול מהצד	פסול בד"א.	שאומרים דופן עקומה.
סכך פסול באמצע	פסול בד"ט.	שאינן אומרים דופן עקומה.

נ. מה היא "אכסדרה"? ת. חצר שמוקפת שלושה בתים.

נא. מה דין אכסדרה שסיכך על גבה? ת. אם יש ריוח של פחות מד' אמות בין הסכך לדפנות – כשרה, משום שאומרים "דופן עקומה".

נב. מהו השיעור של סוכה גדולה הכשרה? ת. שבעה טפחים על שבעה טפחים.

נג. מה דין סוכה גדולה שהקיפו את הסכך בדבר שאינן מסככים בו? ת. אם יש הדבר הפסול הוא פחות מד' אמות – הסוכה כשרה, משום שאומרים "דופן עקומה", ואם הדבר הפסול הוא יותר מד' אמות – הסוכה כשרה.

נד. מה דין סוכה שעשויה כצריף או שסמכה לכותל? ת. לרבי אליעזר: פסולה משום שאינן לה גג, ולחכמים כשרה.

נה. האם מחצלת קנים כשרה לסכך בה? תשובה בטבלה.

מחצלת קטנה			מחצלת גדולה			
עשאה סתם	עשאה לסיכוך	עשאה לשכיבה	עשאה סתם	עשאה לסיכוך	עשאה לשכיבה	
פסולה	כשרה	פסולה	פסולה	כשרה	פסולה	לרבי אליעזר
פסולה	כשרה	פסולה	כשרה	כשרה	פסולה	לחכמים

נו. הישן תחת המיטה בסוכה, האם יצא ידי חובתו, ומדוע? ת. לחכמים לא יצא, מכיוון שהמיטה היא כאוהל המפסיק בינו לסכך. ולר"י יצא, כי המיטה היא אוהל עראי, וסובר שהסוכה היא דירת קבע, ועראי לא מבטל קבוע.

נז. מניין הביא ר"י ראייה לשיטתו? ת. שנוהגים היו לישן תחת המיטה בפני הזקנים, ולא אמרו להם דבר.

נח. מה עשה טבי עבדו של ר"ג, ומה רואים מכך? ת. ישן תחת המיטה בסוכה, ור"ג אמר לזקנים: ראיתם טבי עבדי שהוא ת"ח ויודע שעבדים פטורים מהסוכה, ולכן ישן תחת המיטה. רואים שהישן תחת המיטה לא יצא יד"ח.

נט. מה דין סוכה שסמכה בכרעי המיטה?

בשאינה יכולה לעמוד בפני עצמה	בשיכולה לעמוד בפני עצמה	
בשרה, כי לא צריך דירת קבע.	בשרה.	לחכמים
פסולה, כי אין זו דירת קבע.	בשרה, כי זו דירת קבע.	לרבי יהודה

ס. מה הפירוש "סוכה המדובללת", מה דינה, ומה החידוש בכך? ת. סכך שאינו שוכב בצורה ישרה, אלא קנה אחד עולה ואחד יורד, ופעמים שחמתה מרובה מצלתה. וכשרה, מפני שאם היה מיישר את הסכך, היה צלתה מרובה מחמתה.

סא. סוכה שמרוב צלתה אין הכוכבים נראים ממנה, מה דינה? ת. כשרה.

סב. מה דין סוכה שבראש העגלה? ת. כשרה למרות שהיא מטלטלת ולא קבועה.

סג. מה דין סוכה שבראש הספינה? ת. כשרה, למרות שהרוח יכולה לעקור אותה.

סד. מה דין סוכה שע"ג גמל, או בראש האילן? ת. כשרה ואין עולים לה ביו"ט.

סה. מה דין סוכה שאחת בידי אדם ושתים באילן? ת. כשרה ואין עולים לה ביו"ט.

סו. מה דין סוכה ששתים בידי אדם ואחת באילן? ת. כשרה ואין עולים לה ביו"ט.

סז. מה דין סוכה ששלוש בידי אדם ואחת באילן? ת. כשרה ועולים לה ביו"ט.

סח. מהו הכלל המוזכר במשנה לגבי סוכה שחלקה בידי אדם וחלקה באילן? ת. שאם ניטל העץ והיא יכולה לעמוד בפני עצמה, עולים לה ביו"ט, ואם ניטל העץ ואינה יכולה לעמוד בפני עצמה אין עולים לה ביו"ט.

סט. מה דין העושה סוכתו בין האילנות? ת. כשרה, אבל צריך למלא בין הענפים בתבן וקש, כדי שלא תזיזם הרוח.

ע. האם שלוחי מצוה חייבים בסוכה? ת. פטורים מן המצוה אפילו בשעה שאין עוסקים בה.

עא. האם חולה ומשמשו חייבים בסוכה ומדוע? ת. פטורים מהסוכה, ואפילו בחולי שאין בו סכנה, מפני שנאמר "בסוכות תשבו שבעת ימים" ודורשים תשבו – כעין תדורו. וכשם שבדירה האדם נמנע מן הצער, כך בסוכה.

עב. האם מותר לישון עראי חוץ לסוכה? ת. לא. מפני שיכול להיגרר ולישון שינת קבע.

עג. האם מותר לאכול ולשתות עראי מחוץ לסוכה? ת. מותר, אבל המחמיר שלא לאכול מחוץ לסוכה, הי"ז משובח.

עד. מדוע לא הסכים רבי יוחנן בן זכאי לטעום את התבשיל מחוץ לסוכה? כי החמיר על עצמו.

עה. מה"פ שתי כותבות? ת. שתי תמרים.

עו. מדוע רבי צדוק הכהן לקח את האוכל במפה (ג"פ)? 1. משום נקיות. 2. שלא יתחייב בנטילת ידיים. 3. כי היה כהן ולא רצה לגעת בידים שספק טמאות בתרומה.

עז. כמה סעודות חייבים לאכול בסוכה לר"א ולחכמים? ומדוע? ת. לר"א: 14, כי כתוב תשבו כעין תדורו, ובבית אדם אוכל ב' סעודות כל יום. ולחכמים אין חובה לאכול סעודות חוץ מהלילה הראשון. מפני שנאמר כאן חמשה עשר ונאמר בפסח חמשה עשר, כמו שאכילת מצה בלילה הראשון חובה, ומכאן ואילך רשות, כך סוכה. עת. מי שלא אכל בליל יו"ט הראשון, מה יעשה? ת. לר"א: ישלים בלילה האחרון, ולחכמים אין לדבר תשלומין.

עט. מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, מה הדין לב"ש ולב"ה, ומדוע? ת. ב"ש אוסרים גזירה שמא יגרר אחר שולחנו, וב"ה מתירים כי לא גוזרים שמא יגרר אחר שולחנו.

פ. איזו ראיה הביאו ב"ה לב"ש מהמעשה של רבי יוחנן החורני? ת. שישב ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, ולא אמרו לו דבר.

פא. מה השיבו להם ב"ש? ת. שזקני ב"ש אמרו לרבי יוחנן החורני, אם כך היית נוהג, לא קיימת מצוות סוכה מימך.

פב. האם אישה חייבת בסוכה, ומדוע? ת. פטורה, כי כתוב "כל האזרח בישראל" להוציא את האישה.

פג. האם עבד חייב בסוכה, ומדוע? ת. פטור, מפני שפטור מכל המצוות שהאישה פטורה מהם.

פד. האם קטן חייב בסוכה, ומדוע? ת. קטן שאינו צריך לאמו חייב בסוכה מדין חינוך.

פה. מהו "קטן שאינו צריך לאמו"? ת. שמתעורר משנתו, ואינו צועק לאמו.

פו. מה עשה שמאי הזקן עבוד נכדו הקטן בסוכה, ומדוע? ת. פיחת את המעזיבה וסכך מעל המיטה של נכדו, כי סובר שאף קטן שצריך לאמו חייב בסוכה משום חינוך.

פז. מה"פ "כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע ודירתו עראי"? ת. שאם יש לו כלים נאים מעלן לסוכה.

- פח. מה"פ מקפה ? ת. תבשיל שאינו קשה ואינו רך.
- פט. מאימתי מותר לפנות מהסוכה ? ת. משתסרח המקפה.
- צ. האם גשמים סימן יפה בחג ? ת. לא. משל למהד"ד לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו.
- צא. מה דין לולב היבש, ומדוע ? ת. פסול, מפני שאין זה הדר.
- צב. מה דין לולב הגזול, ומדוע ? ת. לפני יאוש בעלים – פסול, כי נאמר "ולקחתם לכם" – משלכם. אחרי יאוש בעלים – פסול מפני שזו מצוה הבאה בעבירה.
- צג. מהי "אשירה" ? ת. אילן שנעבד לע"ז.
- צד. מהי "עיר הנידחת" ? ת. עיר שהדיחו את יושביה לעבוד ע"ז.
- צה. מה דין לולב של אשירה או של עיר הנידחת, ומדוע ? ת. פסול, מכיוון שדינם שריפה, הרי זה כאילו כבר נשרפו, ולפיכך אין בהם שיעור הראוי לנטילה.
- צו. מה"פ "נקטם ראשו" ? ת. נחתך ראשו.
- צז. מה דין לולב שנקטם ראשו, ומדוע ? ת. פסול, מפני שאין זה הדר.
- צח. ביאורי מילים: נפרדו עליו – העלים מחוברים לשדרה, אבל נפרדים כענפי אילן. נפרצו עליו – העלים נפלו לגמרי.
- צט. מה דין לולב שנפרדו עליו לת"ק ולרבי יהודה? ת. לת"ק: כשר. ולר"י כשר בתנאי שיאגדנו מלמעלה.
- ק. מה דין לולב שנפרצו עליו ? ת. פסול.
- קא. מה"פ "ציני הר הברזל" ומה דינם ? ת. לולבים הגדלים בהר הברזל. אם ראש העלה התחתון מגיע לעיקרו של העלה העליון ממנו – כשר, ואם לאו – פסול.
- קב. מה שיעור אורך הלולב ? 3 טפחים כהדסים והערבות, וטפח נוסף לנענע בו.
- קג. מה דין הדס שענביו מרובות מעליו ? ת. ענבים שחורים או אדומים – פסול. ענבים ירוקים – כשר, כי זהו ממין ההדס.
- קד. ואם מיעטן ? ת. כשר.
- קה. האם מותר למעט ביו"ט ומדוע ? ת. לא, כי זהו כמתקן.
- קו. מהם ההבדלים בין ערבה לצפצפה ? ת. 1. ערבה העלה ארוך וצפצפה עגול. 2. ערבה פיה חלק, וצפצפה גס כמסור. 3. ערבה הקנה שלה אדום, וצפצפה חום.
- קז. מה"פ ערבה של בעל ? ת. ערבה שאינה גדלה בנחל, אלא בשדה.

קת. מה דין ערבה של בעל, ומהו החידוש בזה ? ת. כשרה, מפני שכתוב "ערבי נחל" והו"א שדווקא ערבות הגדלות בנחל כשרות קמ"ל שכשרות, והתורה דיברה בהווה שדרך הערבות לגדול ע"ג נחל.

קט. מה דין הדס שנקטם ראשו לרבי ישמעאל ולרבי טרפון, וכמי ההלכה ? ת. לרבי ישמעאל – אם שניים קטומים ואחד לא קטום כשרה. לרבי טרפון אפילו שלשתן קטומים כשרה, וההלכה כר"ט.

קי. כמה הדסים צריכים ליטול ? ת. לרבי טרפון: שלושה. לרבי עקיבא: אחד. לרבי ישמעאל: בתחילה סבר שלושה, ולבסוף חזר בו וסובר הדס אחד.

קיא. מניין לומד רבי טרפון שצריכים להביא שלושה הדסים ? ת. שכתוב "ענף עץ עבות". שלוש מילים.

קיב. מניין לומד ר"ט שצריכים להביא שני הדסים ? ת. שנאמר "ערבי נחל" ומיעוט רבים – שנים.

קיג. מניין לומדים שנוטלים לולב אחד ? ת. שנאמר "כפת תמרים" חסר ו' (לשון יחיד).

קיד. מה דין אתרוג של ערלה ותרומה טמאה ? ת. פסול, מפני שנאמר "ולקחתם לכם" היינו שיהיה "היתר אכילה" ופירות של ערלה או תרומה טמאה אסורים באכילה.

קטו. מה דין אתרוג של תרומה טהורה ? ת. לא יטול מפני שמכשירו לקבל טומאה ע"י הלולב הלח, ואם נטל כשר, מפני שיש בו היתר אכילה לכהן.

קטז. מהם ז' המשקים המכשירים לקבל טומאה ? ת. י"ד שח"ט ד"ם = יין, דבש, שמן, חלב, טל, דם, מים.

קיז. מה דין אתרוג של דמאי ? ת. לב"ש: פסול, מפני שאין בו היתר אכילה לכל אדם, ולב"ה כשר – מפני שיש בו היתר אכילה לעניים.

קיח. מה דין אתרוג של מעשר שני ? ת. לכתחילה לא יטול, מפני שמכשירו לקבל טומאה, ואם נטל בירושלים – כשר בדיעבד, מפני שבירושלים יש בו היתר אכילה.

קיט. מה דין אתרוג שעלתה עליו חזית ? ת. על רובו – פסול. על מיעוטו – במקום אחד כשר, בכמה מקומות פסול מפני שזה "אתרוג מנומר" ואין זה הדר.

קכ. מה דין אתרוג שניטלה פטמתו ? ת. פסול.

קכא. מה דין אתרוג שניטל עוקצו ? ת. כשר.

קכב. מה דין אתרוג שניקב ? ת. אם חסר: פסול. אם לא חסר: כשהנקב מפולש – פסול, כשהנקב לא מפולש: אם רחב כאיסר פסול. אם הנקב לא מפולש ולא רחב ולא חסר כל – שהוא – כשר.

קכג. לסיכום: באיזה אופן אתרוג שניקב כשר ? ת. כשהנקב קטן פחות מכאיסר, אינו מפולש, ולא חסר בו.

קכד. מה דין אתרוג הכושי ? ת. הגדל בארץ ישראל – פסול. הגדל בכוש – כשר, ששם רגיל לגדול כך.

קמא. כמה ימים היה ניטל הלולב בביהמ"ק, ובמדינה ? ת. בביהמ"ק: שבעה ימים שנא' ושמחתם לפני ה' אלוקיכם שבעה ימים. ובמדינה יום אחד שנאמר "ולקחתם לכם ביום הראשון".

קמב. כמה ימים תיקן ר"ג שיטלו לולב במדינה לאחר חורבן ביהמ"ק ומדוע ? ת. שבעה ימים, זכר למקדש.

קמג. איזו תקנה נוספת התקין רבי יוחנן בן זכאי ? ת. שיהיה יום הנף כולו אסור.

קמד. מהו יום הנף ? ת. ט"ז בניסן, שאז מניפים את העומר.

קמה. מתי היה מותר לאכול מהחדש בזמן ביהמ"ק, ולאחר חורבנו ? ת. בזמן ביהמ"ק הותר לאכול מהתבואה

החדשה לאחר הנפת העומר בט"ז ניסן. משחרב הבית הותר היום משהאיר השחר באכילת חדש. התקין רבי"ז

שיהא יום הנף כולו אסור, מפני שבמהרה בימינו יבנה ביהמ"ק ויאמרו: שנה שעברה אכלנו כל היום "חדש" וגם

כעת נאכל, ויעברו על איסור "חדש", לכן התקין שיהא יום הנף כולו אסור.

קמו. יו"ט הראשון של חג שחל בשבת, כיצד נטלו לולביהם ? ת. הביאו לולביהם לביהכ"נ מער"ש, ובשבת כל

אחד מכיר את שלו ונוטלו.

קמז. מדוע צריך כל אחד להכיר את שלו, ואינו יוצא יד"ח בשל חברו ? ת. מכיוון שנא' "ולקחתם לכם" =

משלכם.

קמח. מתי יכול לצאת יד"ח בלולבו של חברו ? ת. בשאר ימות החג.

קמט. יו"ט הראשון שחל להיות בשבת, והוציא לולבו לרה"ר, מה דינו ? ת. אם כשהוציאו עדיין לא יצא ידי

חובת הנטילה, כגון שהפכו, אז פטור. אבל אם כשהוציאו, כבר יצא יד"ח הנטילה, כגון שנטלו כדרכו, חייב.

קנ. האם מותר לאישה לקבל הלולב מיד בנה או בעלה, ומה החידוש בזה ? ת. כן, וזה לא נחשב מוקצה

עבודה.

קנא. כיצד מחזירים את הלולב למים בשבת, ביו"ט, ובמועד, לרבי יהודה ?

במועד	ביו"ט	בשבת
מחליפים	מוסיפים	מחזירים

קנב. מתי מתחייב קטן במצוות נטילת לולב ? ת. משעה שידוע לנענע חייב בלולב מדברי סופרים.

קנג. כמה ימים נוהגת מצוות הלולב, וכיצד ? ת. ששה ושבעה. כשהיום הראשון חל בשבת אז הוא דוחה את

השבת, כי היום הראשון הוא דאורייתא, ואז יוצא 7 ימים, וכשהיום הראשון לא יוצא בשבת, אז בשבת לא

נוטלים לולב, ויוצא 6 ימים.

קנד. האם בזמננו מצוות לולב ביום הראשון דוחה שבת, ומדוע ? ת. לא, גזירה שמא יעבירונו ד"א ברה"ר.

קנה. כיצד היו נוטלים לולב ביו"ט הראשון שחל להיות בשבת, בביהמ"ק ? ת. היו מביאים את לולביהם מער"ש להר הבית, והשמיים סידרו אותם על האיציטבא, והזקנים הניחו בלשכה, והיו אומרים "כל מי שיגיע לולבי בידו, הרי הוא לו במתנה".

קנו. מדוע היו אומרים "כל מי שמגיע לולבי בידו, הרי הוא לו במתנה" ? ת. מפני שאין יוצאים ידי חובה בלולב של חברו, שנאמר "ולקחתם לכם" – משלכם.

קנו. מה התקינו לעשות אחר שבאו לידי סכנה ? ת. שכל אחד יטול בביתו.

קנת. כמה ימים נוהגת מצוות הערבה, וכיצד ? ת. ששה ושבעה. כשהיום האחרון יוצא בשבת, אזי הוא דוחה את השבת, ויוצא שבעה ימים, וכשהיום האחרון לא יוצא בשבת, אז יוצא ששה ימים.

קנט. מדוע נקרא המקום בשם "מוצא" ? ת. מפני שפטרו והוציאו אותו ממסי המלך, כי היו לוקחים משם ערבות.

קס. מה הפירוש "מורביות" ? ת. ענפים ארוכים של ערבות.

קסא. מה היה גובהן של המורביות, וכיצד היו ראשיהן כפופין ע"ג המזבח ? ת. 11 אמה. והיו ראשיהן כפופין מעל המזבח, כי המזבח היה בגובה 10 אמה.

קסב. מה היו אומרים לת"ק בשעה שהקיפו את המזבח ? ת. אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא.

קסג. מה היו אומרים לרבי יהודה כשהקיפו את המזבח ומדוע ? ת. אני והו הושיעה נא. והטעם כי 1 אני והו בגימטריא אנא ה'. (2) כי זה בגימטריא ע"ב כנגד שם השם הגדול של 72 אותיות.

קסד. מה היו אומרים בשעת פטירתן מהמזבח ? לת"ק: יופי לך מזבח. לרבי אליעזר: לה' ולך מזבח.

קסה. מה היו מביאים להקפת המזבח לת"ק ולרבי יוחנן בן ברוקא, ומה טעמיהם ? (עיין בחוברת על פרקים ד-ה).

קסו. מדוע הגדולים אכלו את אתרוגי הקטנים ולא חששו משום גזל ? ת. כי עשו כן משום שמחה, והקטנים לא הקפידו.

קסז. מדוע הגדולים לא אכלו את אתרוגיהם שלהם ? ת. כי האתרוגים שלהם הוקצו לדבר מצוה, והיו מוקצים ליום כולו.

קסת. מהי מצוות השמחה, וכמה ימים נוהגת ? ת. לאכול בשר שלמים, שמונה ימים.

קסט. כשגמר לאכול בסוכה ביום האחרון, מה יעשה ? ת. יכול לפנות את הכלים מהסוכה לבית בשביל היו"ט שמגיע (שמיני עצרת) אבל לא יפרק את הסוכה.

קע. כמה ימים נוהגת מצוות ניסוך המים לת"ק ולר"י ? ת. לת"ק: שבעה. ולרבי יהודה: שמונה (והלכה כת"ק).

קעא. כמה לוג היה בצלוחית של ניסוך המים לת"ק ולר"י ? ת. לת"ק: שלוש לוגים. ולרבי יהודה: לוג אחד.

קעב. כיצד היו מחוררים הספלים ? ת. של מים עבה ושל יין דק, כדי שיכלו בבת אחת.

קעג. מה הדין אם עירה של יין לתוך של מים או ההפך ? ת. יצא.

קעד. ממה היו עשויים הספלים ? ת. לת"ק מכסף. ולר"י מסיד, אלא שהיו מושחרין מפני היין.

קעה. מה היו אומרים למנסך, ומדוע ? ת. הגבה ירך, כי פעם אחת היה הכהן צדוקי, ושפך את המים על רגליו.

קעו. כיצד נוהגת מצוות ניסוך המים בשבת ? ת. היו ממלאים מים בחבית של זהב שאינה מקודשת מהשילוח בערב שבת ומניחים אותה בלשכה.

קעז. מדוע היו ממלאים בער"ש דווקא בחבית שאינה מקודשת ? ת. כי מים שבכלי שרת נפסלים בלינה.

קעת. מה הדין אם נשפכו המים או נתגלו ומדוע ? ת. המים פסולים וצריכים למלאות מהכיור. והטעם מפני שלהדיוט אסור לשתות משקים מגולים, ולכן גם לקודש אסור להשתמש עם מים מגולים.

קעט. כמה ימים נוהג החליל ומדוע ? ת. חמישה ושבעה, כי אינו דוחה יו"ט או שבת. ולכן כשיו"ט חל בשבת אז החליל ששה ימים, וכשיו"ט לא חל בשבת, אז החליל חמישה ימים.

קפ. מדוע מכנים את שמחת בית השואבה דווקא ע"ש החליל, הרי כלים רבים היו שם ? ת. מפני שקולו נשמע יותר מן האחרים.

קפא. אלו תשבחות היו אומרים החסידים ואנשי המעשה ? ת. אשרי ילדותינו שלא ביישה את זקנותינו.

קפב. אלו תשבחות היו אומרים בעלי התשובה ? ת. אשרי זקנותינו שכיפרה על ילדותינו.

קפג. ומה היו אומרים אלו ואלו ? ת. אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב ונמחל לו.

קפד. איזה תיקון גדול היו מתקנים בעזרה במוצאי החג הראשון ? ת. מעמידים את המחיצות, ומושיבים את האנשים למטה ואת הנשים למעלה.

קפה. באיזה גובה היו המנורות של שמחת בית השואבה ? ת. חמישים אמה.

קפו. כמה לוג שמן היו במנורות ? ת. מאה ועשרים לוג = שלושים בכל ספל וספל.

קפז. הסברו! "מבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהן, מהן היו מפקיעים". ת. מהמכנסים הבלויות של הכהנים ומהאבנטים הבלויים שלהם, היו קורעים ומוציאים מהם חוטים לפתילות.

קפת. כמה תקיעות היו במקדש ביום רגיל ? ת. עשרים ואחת.

קפט. כיצד ? שלוש לפתיחת שערים, תשע לתמיד של שחר, ותשע לתמיד של בין הערביים.

קצ. כמה תקיעות הוסיפו במוספין ? 9.

קצא. כמה תקיעות הוסיפו בער"ש ? 6.

קצב. מה היו עושים בתקיעה הראשונה ? ת. היו נכנסים העם שבשדות.

קצג. מה היו עושים בתקיעה השניה ? ת. היו בעלי החנויות סוגרים את חנויותיהם.

קצד. מה היו עושים בתקיעה השלישית ? ת. היו מדליקים נרות.

קצה. כמה זמן היו מפסיקים בין ג' התקיעות הראשונות לג' שאחריהן ? ת. זמן קצר כדי שיעור צליית דג קטן.

קצו. אלו תקיעות היו תוקעים אח"כ ? ת. עוד 3 תקיעות להבדיל בין קודש לחול.

קצז. כמה תקיעות היו שם בערב שבת שבתוך החג ? ת. ארבעים ושמונה.

קצח. כמה פרים היו מקריבים בכל יום ? ת. ביום הראשון שלוש עשרה, ובכל יום ירד מניינם.

קצט. כמה כבשים, אילים, ושעירים, היו מקריבים בכל יום ? ת. 14 כבשים. 2 אילים. שער אחד.

ר. בשלושה פרקים בשנה היו כל המשמרות שוות. במה ? ת. באימורי הרגלים, ובחילוק לחם הפנים.

רא. מה"פ "אימורי הרגלים" ? ת. הקרבנות שנאמרו ברגלים: כגון שלמי חגיגה ועולת ראיה.

רב. כיצד חילקו את לחם הפנים ושתי הלחם בעצרת, ומדוע ? ת. אמרו לכל משמר "הילך מצה והילך חמץ"

להודיעו שמקבל גם מלחם הפנים וגם משתי הלחם, מפני שאין חולקים קרבן כנגד קרבן.

רג. אלו קרבנות מקריב המשמר הקבוע ברגל, ואלו קרבנות מקריבים כל המשמרות ? ת. המשמר הקבוע

מקריב תמידין נדרים ונדבות וכל דבר שאינו בא מחמת הרגל, וכל המשמרות מקריבים את הקרבנות הבאים

מחמת הרגל.

רד. הסבר! "ושאר קרבנות ציבור": ת. שמקריב פר העלם דבר של ציבור, ושער ע"ז של ציבור שעבדו בשוגג

עפ"י הוראת בי"ד.

רה. הסבר! "ומקריב את הכל": ת. לרבות עולת קיץ המזבת.

רו. כיצד מחלקים את לחם הפנים בין המשמרות כשיו"ט סמוך לשבת ? ומה הדין כשחל יום אחד להפסיק

בינתיים ? ת. כשיו"ט סמוך לשבת מחלקים את לחם הפנים בין כל המשמרות, וכשחל יום אחד להפסיק בינתיים

– המשמר הקבוע נוטל עשר חלות, ושאינם קבועים נוטלים שתיים.

רז. כיצד מחלקים את לחם הפנים בכל ימות השנה בין המשמר הנכנס והיוצא ? ת. לת"ק: היוצא שש והנכנס

שש. ולרבי יהודה: היוצא חמש והנכנס שבע בשכר הגפת דלתות שעושה בלילה.

רח. היכן מקבלים המשמרות את לחם הפנים ? ת. המשמר היוצא בצד דרום, והמשמר הנכנס בצד צפון, שהוא חשוב יותר (מפני שקדשי קדשים שחיטתן בצפון).

רט. איזה משמר קנסו, במה, ומדוע ? בלגה, 1. לעולם חולקים בדרום. 2. וטבעתה קבועה. 3 וחלונה סתומה. מפני שבתם זלזלה במזבח.